

Jaarverslag van de Vereniging Wikimedia Nederland 2016

Concept ter goedkeuring door de Algemene Ledenvergadering op 22 april 2017

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Missie en strategie	5
2. 2016 in vogelvlucht	6
Statistieken	7
3. Programma: Steun aan de gemeenschap	8
4. Programma: Inhoud	10
Project Natuur	10
Nederland en de Wereld	11
Educatie: samenwerking met het hoger onderwijs	11
Gendergap	12
Wikipedia in de openbare bibliotheek	13
Samenwerking met kennis- en erfgoedinstellingen	13
Beelddonaties: Van collectie naar publicatie	14
Onderzoek kwaliteit en dekking van de Nederlandstalige Wikipedia	15
5. Media	16
6. Fondsenwerving en donaties in 2016	17
7. De Vereniging	18
8. Toekomstige ontwikkelingen	19
Wat willen we bereiken voor 2020?	19
Fondsenwerving	19
Colofon	20

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van 2016 van Vereniging Wikimedia Nederland. Een jaar van bijzondere mijlpalen. Wij vierden het 15 jarig bestaan van de Engelstalige én de Nederlandstalige Wikipedia. De vereniging zelf jubileerde op 27 maart, het was toen 10 jaar geleden dat de Vereniging Wikimedia Nederland werd opgericht. Een mooi moment om stil te staan bij de hoogtepunten uit de afgelopen tien jaar:

Wikimedia Conferenties Nederland

In 2006 was het eerste Wikimedia-symposium, georganiseerd door toenmalig voorzitter Oscar van Dillen. Sindsdien is de Wikimedia Conferentie Nederland een jaarlijks terugkerend evenement.

Eerste internationale Wikimedia Conference

Op initiatief van Wikimedia Nederland kwamen in mei 2008 vertegenwoordigers van tien nationale Wikimedia-verenigingen en de Wikimedia Foundation bij elkaar in de buurt van Nijmegen. Inmiddels is de Wikimedia Conference een vast element in de jaarlijkse internationale Wikimedia kalender.

Wiki Loves Monuments

Wiki Loves Monuments is een fotowedstrijd waarin mensen worden uitgedaagd om foto's te maken van monumenten en die te uploaden naar de beeld- en geluidbibliotheek Wikimedia Commons. Deze wedstrijd werd in Nederland bedacht en voor het eerst in 2010 in Nederland gehouden. In 2011 volgde de tweede editie in Europa. De editie van 2011 en 2012 brak het wereldrecord volgens het Guinness World Records. In 2012 breidde de wedstrijd zich uit buiten Europa.

Teylers Challenge

In samenwerking met het Haarlemse Teylers Museum organiseerden we in 2012 de Teylers Challenge. In iedere taalversie van Wikipedia konden bewerkers meedoen door het schrijven van artikelen over het Teylers Museum en zijn collectie. Teylers stelde afbeeldingen en kennis van medewerkers ter beschikking. Het was voor het eerst dat Wikimedia Nederland op deze manier met een museum samenwerkte. Na de challenge telde Wikipedia meer dan 600 nieuwe of verbeterde artikelen in 13 talen.

Hackathons

Tijdens een hackathon wordt er gezamenlijk gebouwd aan nieuwe applicaties en worden projecten opgestart. Wikimedia Nederland ondersteunde vrijwilligers bij de organisatie van hackathons in 2011 (20 deelnemers), 2013 (internationaal, 149 deelnemers) en 2014 (internationaal, 30 deelnemers):

Glam-Wiki conferentie

In april 2015 kwamen ruim 145 geïnteresseerden uit 32 landen bijeen voor de GLAM-WIKI 2015 conferentie. Locatie: de Koninklijke Bibliotheek en het Nationaal Archief in Den Haag. De conferentie werd georganiseerd in het kader van samenwerking tussen GLAMs (Galleries, Libraries, Archives and Museums) en Wikimedia.

Sinds 2014: Wikipedians-in-Residence (WiR) in Nederland

Een WiR, ook wel huis-Wikipediaan genoemd, helpt om een samenwerkingsrelatie te vormen tussen een culturele instellingen de Wikimedia-beweging. Ze begeleiden contentdonaties en organiseren workshops voor medewerkers. Ze hebben een belangrijke rol als ambassadeur voor open kennis binnen de organisaties waar zij werken.

De eerste Nederlandse Wikipedian in Residence werkte in 2014 bij de Koninklijke Bibliotheek en het Nationaal Archief en daarna volgden Stichting Academisch Erfgoed, Beeld en Geluid, Amsterdam

Museum, Naturalis, Samenwerkende Speciale Wetenschappelijke Bibliotheken, Soorten NL en Erfgoed Gelderland.

Inhoud

Vrijwilligers van Wikimedia spannen zich in om beelden, video's en geluiden beschikbaar te maken voor hergebruik via Wikimedia Commons. Wedstrijden werden (en worden) georganiseerd en daarnaast is er contact met culturele instellingen voor vrijgave van rechtenvrije beelden of het digitaliseren van stukken voor Wikimedia Commons. Wat leverde het op? Een kleine opsomming:

Wedstrijd: Wiki Loves Monuments Nederland - ruim 44.900 foto's van monumenten
Wedstrijd: Wiki Loves Art 4.330 foto's van kunstwerken
Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed - 486.393 afbeeldingen van Cultureel Erfgoed
Tropenmuseum / Nationaal Museum van Wereldculturen - 49.966 afbeeldingen
Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid - 3791 mediabestanden via Open Beelden / 2810 mediabestanden Beeld en Geluid Wiki
De Koninklijke Bibliotheek - 6.275 mediabestanden
Nationaal Archief: 18.407 mediabestanden

In dit jaarverslag leest u over onze activiteiten in 2016. Bij al deze activiteiten spelen vrijwilligers een cruciale rol. Heeft u interesse om een bijdrage te leveren aan het delen van kennis? Wij zien u graag in 2017 bij een van onze bijeenkomsten in het land.

Frans Grijzenhout, voorzitter

1. Missie en strategie

Missie

De visie van de Vereniging Wikimedia Nederland is die van de gehele Wikimedia-beweging: *Stel je een wereld voor waarin iedereen vrijelijk gebruik kan maken van het geheel van alle menselijke kennis.*

De Vereniging Wikimedia Nederland (WMNL) is in 2006 opgericht met als doelstelling 'het bevorderen van het verzamelen en ontsluiten van vrije en/of vrij toegankelijke informatie in enigerlei vorm, daarbij in het bijzonder gebruikmakend van – maar niet beperkt tot – internet, om deze informatie vast te leggen.'

Toegang tot kennis is essentieel om je weg te vinden in de wereld. Voor school of studie, om bij te blijven in je beroep, maar ook om het nieuws te begrijpen, of goede keuzes te maken over politiek, geld of gezondheid.

Bijna iedereen kent Wikipedia, maar de Wikimedia-beweging doet meer om zoveel mogelijk kennis vrij beschikbaar te maken voor iedereen via diverse Wikimedia-projecten, waarvan Wikipedia de bekendste is. Zoals Wikimedia Commons voor beeld- en geluid bestanden, Wikidata een gezamenlijk bewerkbare kennisdatabase en Wikiwoordenboek. Net als Wikipedia worden deze projecten technisch en juridisch beheerd door de Wikimedia Foundation.

Wikipedia is één van de meest geraadpleegde kennisbronnen ter wereld, en wordt helemaal beheerd, aangevuld en verbeterd door vrijwilligers.

- Wikimedia Nederland ondersteunt in Nederland de vrijwilligers van Wikipedia en andere Wikimedia-projecten
- Wikimedia Nederland adviseert Nederlandse musea, archieven en bibliotheken die hun kennis willen delen via Wikipedia en andere Wikimedia-projecten
- Wikimedia Nederland werkt samen met universiteiten en hogescholen
- Wikimedia Nederland draagt uit, met de Wikimedia-projecten en activiteiten als voorbeeld, dat vrije kennis en vrije licenties een waardevolle bijdrage aan de samenleving zijn
- Wikimedia Nederland organiseert cursussen, workshops, fotowedstrijden en schrijfbijeenkomsten
- Wikimedia Nederland zorgt dat Nederlandse kennis beschikbaar is voor Wikipedia-vrijwilligers in andere landen

Wikimedia Nederland is een zelfstandige Vereniging. Ze is door de Wikimedia Foundation in San Francisco formeel erkend als een 'chapter', dat wil zeggen een organisatie die op landelijk niveau werkt aan het realiseren van de doelstelling van de wereldwijde Wikimedia-beweging.

Strategie

Wikimedia Nederland werkt volgens een [meerjarenstrategie](#) 2013-2016. Hierin zijn de prioriteiten vastgesteld.

2. 2016 in vogelvlucht

Steun aan de gemeenschap

Wikimedia Nederland steunt de gemeenschap van Wikimedia-vrijwilligers in de breedste zin des woords. Dit kan variëren van het uitlenen van foto-apparatuur tot en met het organiseren van een internationale conferentie. De activiteiten hebben allen een gemeenschappelijk doel: de vrijwilligers helpen bij het beschikbaar maken van meer kennis, of het aantrekken en behouden van bewerkers van de Wikimedia-projecten.

We hebben het mogelijk gemaakt dat mensen konden deelnemen aan (internationale) bijeenkomsten en hebben ook zelf trainingen georganiseerd. In 2016 besteedden wij specifiek aandacht aan ontwikkeling van een workshop ten behoeve van verbetering van de werksfeer op Wikipedia.

Mijn motieven om bij te dragen aan Wikipedia zijn eigenlijk heel egoïstisch, ik krijg er een goed gevoel van onderdeel uit te maken van een beweging die vrije kennis, kunst en cultuur voor iedereen ter wereld beschikbaar wil maken. En ik leer er zelf inhoudelijk en technisch ook nog steeds van!

Michelle

Inhoudelijk

Wikimedia Nederland werkt binnen het jaarplan met inhoudelijke thema's. Samen met partners en vrijwilligers ontwikkelen we rond die thema's activiteiten die bijdragen aan het beschikbaar maken van meer kennis over het thema, en het enthousiasmeren van nieuwe bewerkers. De partners dragen uit hun collecties kennis aan of vragen hun achterban om bij te dragen aan Wikimedia-projecten.

Natuur en *Gendergap* zijn twee thema's die al langere tijd worden ondersteund door Wikimedia Nederland, deze steun is voortgezet in 2016. Nieuw thema in 2016 was het project 'Nederland en de wereld', dat als doel heeft om materiaal uit Nederlandse collecties beschikbaar te maken dat bijzonder relevant is voor mensen in andere delen van de wereld.

Belangrijke partners van Wikimedia Nederland zijn culturele instellingen als archieven en musea. De collecties en kennis die deze instellingen in huis hebben maken Wikipedia en andere platforms van Wikimedia rijker en completer. De instellingen op hun beurt weten via Wikipedia en zusterprojecten een enorm publiek te bereiken; hun collecties worden door een actieve vrijwilligersgemeenschap verrijkt.

Ook werken wij samen met de onderwijssector. Wikimedia Nederland streeft ernaar Wikipedia een rol in het hoger onderwijs te geven die verder gaat dan die van naslagwerk. We hebben in 2016 de bestaande samenwerking met universiteiten en hogescholen geïntensiveerd en hebben contacten gelegd met nieuwe instellingen.

*Studeren doe je niet uit een encyclopedie maar uit een boek. Boeken zijn belangrijk voor de wetenschap. Op **Wikisource** worden oude boeken digitaal gemaakt en vrij beschikbaar voor een ieder. Zo gaat oude kennis niet verloren.*

Proeflezer

Statistieken

- **Gemiddeld 1.150 actieve Wikipedia-bewerkers op Nederlandstalige Wikipedia**
- **128 nieuwe Wikipedia-artikelen per dag**
- **Nederlandstalige Wikipedia bevat eind 2016 1.888.222 artikelen**

- 11.013 bestanden toegevoegd aan Wikimedia Commons met steun van Wikimedia Nederland
- 15 schrijfbijeenkomsten leverden totaal 560 nieuwe artikelen
- 944 deelnemers bij 60 evenementen
- De WCN2016 verwelkomde 112 deelnemers
- De twee drukst bezochte WikiZaterdag: 29 oktober (speciaal thema; verjaardag WikiData) en 10 december (Gendergap WikiZaterdag én afsluiting van het jaar) met 18 bezoekers.
- ruim 75 publicaties over Wikipedia in de media
- 11 reisbeurzen voor vrijwilligers naar bijeenkomsten in buitenland

3. Programma: Steun aan de gemeenschap

De vrijwilligersgemeenschap is de sleutel tot het succes van de Wikimedia-projecten. Vrijwilligers schrijven de inhoud van de Wikimedia-projecten, bewaken de kwaliteit, verbeteren de software en organiseren activiteiten in het land. Wikimedia Nederland ondersteunt in Nederland die gemeenschap. Wij organiseren bijeenkomsten en trainingen, en geven financiële steun.

Ontmoeten

Hoewel de gemeenschap elkaar vooral online spreekt, is er ook behoefte om elkaar in levende lijve te ontmoeten. *'Het is prettig om de mensen met ik online samenwerk ook in het echt te ontmoeten, het contact is daarna online veel makkelijker'*, is een vaak gehoorde opmerking van Wikipedianen. Tijdens de nieuwjaarsbijeenkomst werden voor het eerst Nederlandse [Wiki-Uilen](#) uitgereikt, de Oscars voor Wikipedianen. Naast de vaste terugkerende bijeenkomsten zoals de nieuwjaarsbijeenkomst, de Wikimedia Conferentie Nederland en de twee-wekelijkse WikiZaterdag waren er extra momenten om elkaar te ontmoeten. Het vijftienjarig bestaan van Wikipedia was reden voor een bijeenkomst voor Wikipedianen in het Nederlands Openluchtmuseum.

Internationale ontmoetingen werden mogelijk gemaakt door beschikbaar gestelde beurzen voor deelname van Nederlandse vrijwilligers aan Wikimania in Italië, de Internationale Hackathon in Israël en de verjaardag van WikiData in Duitsland.

Op 9 januari was het de 100e editie van de WikiZaterdag. Om de twee weken is het kantoor van Wikimedia Nederland in Utrecht open op zaterdag. De WikiZaterdag wordt georganiseerd door vrijwilligers en biedt mogelijkheid aan andere vrijwilligers om in het weekend samen te werken, vragen te stellen en om andere bewerkers te leren kennen.

Door aan Wikipedia mee te werken heb ik contact gekregen met veel bijzondere mensen. Samen werken wij aan de belangrijkste bron van neutrale achtergrondinformatie op het internet. Dit motiveert mij om veel vrije tijd aan Wikipedia te besteden.

Ellywa

Financiële ondersteuning kleine projecten van vrijwilligers

Voor ondersteuning tot maximaal € 500,- per aanvraag heeft Wikimedia Nederland de regeling Financiële Ondersteuning Kleine Activiteiten. In 2016 ontvingen we zeven aanvragen die alle zeven zijn toegekend. Het ging om de aanschaf van boeken die als bron dienen voor Wikipedia-artikelen, toegangskarten voor bijeenkomsten om foto's te maken voor Wikimedia Commons en de organisatie van een workshop 'Storyboard schrijven'.

Om meer bewerkers te informeren over de ondersteuning die Wikimedia Nederland biedt verstuurd we in 2016 eenmalig een mailing aan actieve Wikipedia-bewerkers. De mailing werd gewaardeerd, maar heeft nog niet geresulteerd in extra FOKA aanvragen.

Via de FOKA regeling beschikte Wikipedian Ronn over het boek *Glas in lood in Nederland 1817-1968* voor zijn project 'Glas in Lood'. Enkele citaten uit [de blog](#) die Ronn hierover schreef:

'Met de publicatie van het artikel over het boek Glas in lood in Nederland 1817-1968 heb ik een soloproject afgerond. Zoals je wellicht weet, schrijf ik graag over Nederlandse beeldhouwkunst. Ik liep daarbij geregeld aan tegen kunstenaars die (ook) glas-in-loodramen ontwierpen.'

Via een speurtocht op internet kwam ik uit bij dit naslagwerk, dat als standaardwerk op dit gebied geldt. Volgens de beschrijvingen waren er 147 biografieën van glazeniers in opgenomen en informatie over de geschiedenis van het vak. Dankzij de FOKA-regeling van WMNL kon ik het best wel prijzige boek aanschaffen.'

'Na iets meer dan een jaar heb ik vandaag de laatste in het boek behandelde kunstenaar op Wikipedia gezet. Daarmee is het project afgerond, al zal ik vast nog eens over het onderwerp schrijven. Ik noemde het trouwens 'soloproject', maar helemaal alleen doe je het nooit natuurlijk. Ik wil langs deze weg graag de mensen bedanken die geld, middelen en tijd beschikbaar stellen, mensen die eropuit gaan om foto's maken en mensen die foutjes uit de artikelen halen of weer nieuwe links en informatie plaatsen.'

Trainingen en workshops

We ondersteunen de Wikipedia-gemeenschap bij initiatieven ter verbetering van de werksfeer. In opdracht van Wikimedia Nederland ontwikkelde E-Coachpro, gespecialiseerd in online communicatie, een workshop over online communicatie. Deelnemers van de workshop waren actieve bewerkers en moderatoren van de Wikipedia gemeenschap. De deelnemers waren positief; WMNL ontwikkelt in vervolg op deze praktijktraining een online variant zodat meer Wikipedianen aan de training kunnen deelnemen.

We zijn dit jaar begonnen met een serie workshops waar vrijwilligers hun specialistische en technische kennis deelden met anderen. We trapt af met een workshop 'fotografie voor Wikimedia commons, daarop volgden een workshop over het eenvoudig verwerken van beelddonaties met het programma Pabbypan en een workshop WikiData. De workshops worden ook live uitgezonden voor mensen die niet konden aansluiten en zijn achteraf terug te kijken via het Wikimedia Nederland [Youtube kanaal](#). De reacties waren positief, Wikimedia Nederland zal ook volgend jaar workshops organiseren.

Edwin Klijn, NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies, programmamanager Netwerk Oorlogsbronnen.

Wikipedia, Wikicommons en Wikidata staan voor open data en laagdrempelige kennisdeling. Erfgoedinstellingen kunnen veel leren van de openheid en de laagdrempelige toegang tot kennis die door Wikipedia en gerelateerde initiatieven zo mooi in de praktijk worden gebracht.

4. Programma: Inhoud

Wikimedia Nederland organiseert en ondersteunt activiteiten die tot doel hebben om de via de Wikimedia beschikbare vrije kennis uit te breiden en te verbeteren. Hierbij werken wij samen met de vrijwilligersgemeenschap en met erfgoed-, kennis- en onderwijsinstellingen.

Project Natuur

"Wikipedia is mensenwerk en tegelijk een soort wereldwonder; ik vind het leuk en nuttig om met de mensen van Project Natuur mee te werken aan betere informatie over natuur op Wikipedia." K.vliet

Binnen Project Natuur zetten vrijwilligers zich met steun van het Wikimedia kantoor in om de informatie over natuur op Wikipedia en Wikimedia Commons aan te vullen en te verbeteren. De projectgroep zette dit jaar in op verdere verbetering van informatie over natuur op Wikimedia-projecten en het enthousiasmeren van nieuwe bewerkers. Zij maakten de videoserie '[Wikipedia bewerken? Gewoon doen!](#)'. Deze korte video's geven beginnende bewerkers uitleg over werken op Wikipedia. De projectgroep ontwikkelde samen met [Het Groene Huis in Amersfoort](#) een lokale 'QR-pedia' actie. In de tuin van het Groene Huis plaatsten zij bordjes met QR codes. Wie de code met een smartphone scant komt uit in het Wikipedia-artikel over de betreffende plant.

In samenwerking met Instituut voor Beeld en Geluid en Stichting Natuurbeelden organiseerde de projectgroep een Wikipedia-workshop rondom het thema 'dierenrijk'. Uit de archieven van Hilversum en Londen zijn collecties van audio- en videobestanden beschikbaar gesteld op Wikimedia Commons voor deze dag. Tijdens een themamiddag in Utrecht was er speciaal aandacht voor WikiSource, de vrije bibliotheek, waar dankzij de projectgroep nu het boek [Plantenschat](#) te raadplegen is.

Wikimedia Nederland heeft met Soorten.nl, de federatie van Nederlandse veldbiologische verenigingen, samengewerkt om financiering te krijgen van het Prins Bernhard Cultuurfonds voor de aanstelling van een Wikipedian-In-Residence (WiR). Deze WiR ging in mei 2016 aan de slag om de inhoud over natuur in alle Wikimedia-projecten te verbeteren.

Het Texelse natuurmuseum Ecomare beschikt over een grote collectie foto's over de zeenatuur. Ecomare doneerde 382 foto's uit hun collectie aan Wikimedia Commons, de beeldbank van Wikipedia.

We startten ook een samenwerking met de Nederlandse botanische tuinen. Als eerste activiteit doneerde de Hortus Leiden bijzondere illustraties aan Wikimedia Commons. Het gaat om 75 door [Abraham Jacobus Wendel](#) getekende illustraties uit het het platenboek Flora van H. Witte (1868). [Heinrich Witte](#) was een [Nederlands botanicus](#) en schrijver.

<p>Wikimedia Commons is de centrale database achter Wikipedia waar beeld- geluids en andere bestanden zijn opgeslagen. Bestanden kunnen zonder toestemming van de auteur, onder voorwaarden, direct worden hergebruikt in alle taalversies van Wikipedia.</p>

Nederland en de Wereld

In 2016 introduceerden wij een nieuw project; Nederland en de wereld.

Nederland kent een koloniaal- en een handelsverleden; eeuwenlang zijn er contacten geweest met landen verspreid over de wereld. De collecties van Nederlandse musea, archieven en bibliotheken getuigen daarvan. Met het project 'Nederland en de wereld' willen wij Wikipedianen waar ook ter wereld ondersteunen. Het streven is om zoveel mogelijk in Nederland aanwezige kennis en content vrij beschikbaar te maken die met name relevant is voor voor mensen in bijvoorbeeld Ghana, Brazilië, Zuid-Afrika, Indonesië, Suriname.

Voor dit project heeft Wikimedia een subsidieaanvraag van € 16.000 gedaan en toegekend gekregen van Netwerk Digitaal Erfgoed voor de ontwikkeling van een online platform om digitaal erfgoed uit Nederlandse collecties te delen met de internationale Wikimedia-beweging.

Eind november was de eerste grote upload van afbeeldingen naar Wikimedia Commons in het kader van het project Nederland en de wereld een feit. Het gaat om 2.641 historische foto's uit de Temminck Groll collectie van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

So I went to the Ghana Wikiproject today and noticed a message. 'The Wikimedia Netherlands has donated some 2,000 historic images, going back as far as almost a century related to Africa, South America and Southeast Asia'.

Specifically to Ghana, I doubt those images (very old) could be found anywhere. I am impressed and really thankful for such a generous donation to Wikimedia Commons relating to Ghana's history. Now I guess it's about time we put those images to use!

- Nkansah Rexford

Educatie: samenwerking met het hoger onderwijs

Sinds enige tijd werk ik mee aan het Educatieprogramma van Wikimedia Nederland. Vanuit mijn studie Italiaans aan ITV Hogeschool voor Tolken en Vertalen maak ik vertalingen van Italiaanstalige pagina's die ook nuttig voor Nederlandstalige gebruikers kunnen zijn. Ik vind het mooi dat ik zo een bijdrage kan leveren aan de groei van Wikipedia en dat er in het Nederlands meer kennis beschikbaar komt over Italië. Zo hoop ik dat via Wikipedia steeds meer mensen kennis kunnen krijgen van Italië en de Italiaanse cultuur! Ook vind ik het mooi om te zien dat mijn vertalingen door de gemeenschap worden opgepikt en verder worden verbeterd en uitgebreid.

Johan van der Zwaag

In het Wikipedia-educatieprogramma werkt Wikimedia Nederland samen met hogescholen en universiteiten. Doel hiervan is enerzijds om studenten en docenten uit te dagen hun kennis op Wikipedia te delen, en anderzijds om meer bekendheid te geven aan het delen van vrije kennis.

In 2016 werkten we opnieuw samen met Universiteit Maastricht (sinds 2013) en de Universiteit Utrecht (sinds 2014). In Maastricht hebben studenten tijdens de cursus 'On Expedition' reisverslagen bestudeerd en informatie toegevoegd aan Wikipedia. In Utrecht startte in het najaar de 'Public History' cursus, hier schreven studenten over vrouwelijke wetenschappers.

De Universiteit van Amsterdam, de Universiteit van Tilburg en Universiteit Leiden hebben interesse in samenwerking met Wikimedia Nederland binnen hun cursussen. We hebben presentaties gegeven

over mogelijke mediadonaties en het integreren van Wikipedia in het onderwijs. Universiteit Leiden start in 2017 met een instructie voor het integreren van Wikipedia in de cursussen.

Voor het tweede jaar werkten we samen met ITV Hogeschool voor Tolken en Vertalers, waar stagiaires op verzoek van Wikipedianen artikelen vertalen. Via dit project zijn er ruim 40 artikelen op de Nederlandstalige Wikipedia aangemaakt. De artikelen zijn vertaald uit het Russisch, Italiaans, Frans, Duits en Spaans.

Met het Grafisch Lyceum in Utrecht spraken we over een potentieel nieuw project waarbij studenten op verzoek van Wikipedianen infographics, (stop motion) video's, animaties en illustraties gaan ontwikkelen. We hopen begin 2017 een eerste pilot te doen.

Gendergap

'Kennis van en over de geschiedenis is essentieel om het heden te kunnen duiden en om met kennis van zaken vooruit te kunnen kijken.

Voor Atria is het samen met de community verspreiden van kennis over de geschiedenis van de positie van vrouwen, vrouwenbeweging en het genderperspectief belangrijk. Wikipedia is een laagdrempelig platform waardoor veel mensen gebruik kunnen maken van de kennis en informatie. In het Gendergap-project van Wikimedia heeft Atria een natuurlijke partner gevonden.

'Evelien Rijsbosch

Atria, kennisinstituut voor emancipatie en vrouwengeschiedenis

Sinds 2015 is een actieve groep bewerkers (de gendergap werkgroep) met steun van Wikimedia Nederland actief om de achterstand van vrouwen op Wikipedia weg te werken. De gendergap werkgroep heeft als doel om meer artikelen over vrouwen en vrouw-gerelateerde onderwerpen te beschrijven op Wikipedia en zusterprojecten - en om meer vrouwen aan het schrijven te krijgen. De focus van de activiteiten ligt op informeren, enthousiasmeren en activeren van nieuwe bewerkers.

We merken dat nieuwe bewerkers behoefte hebben aan overleg en persoonlijke begeleiding. Daarom organiseert de gendergap werkgroep maandelijks Gendergap WikiZaterdag. Gedurende het jaar waren er ook schrijfbijeenkomsten over vrouwen bij Atria, Rijksuniversiteit Groningen, Universiteit Utrecht en het Textielmuseum.

Online besteedde de werkgroep veel aandacht aan de begeleiding van nieuwe bewerkers. Nieuwe bewerkers werden actief gecoacht bij hun eerste stappen binnen de Wikimedia-projecten. De speciale besloten Facebookgroep blijkt een actieve, prettige overleg omgeving en heeft 82 leden.

Random Internationale Vrouwendag organiseerde de werkgroep een schrijfweekend waaraan Wikipedia-bewerkers zowel online als offline konden deelnemen. In twee dagen werden er ruim tachtig nieuwe artikelen geschreven op Wikipedia. Vrijwilligers creëerden met behulp van Wikidata een galerij met 'zelfportretten van vrouwen' op Wikimedia Commons, de beeldbank achter Wikipedia. Het Nationaal Archief doneerde 18 nieuwe foto's van Internationale Vrouwendag aan Wikimedia Commons. Eind november startte de #100Wikiwomen challenge, waarbij Wikipedianen er gezamenlijk voor zorgdragen dat er gedurende 100 dagen elke dag één nieuw artikel over een vrouw of vrouw gerelateerd onderwerp wordt geschreven.

Het gendergap project heeft in 2016 de samenwerking met instellingen versterkt.

- De Nederlandse Vrouwenraad, met een achterban van een miljoen vrouwen, juicht de doelstellingen toe en promoot het project via haar netwerk.
- Met Atria, Kennisinstituut voor Emancipatie en Vrouwengeschiedenis, organiseerden we een gezamenlijke LHBT schrijfweek in juli. Atria informeert haar achterban over gendergap activiteiten, onderzoekt mogelijkheden voor contentdonaties en gaat in 2017 maandelijks WikiVrijdagen organiseren.
- Het Huygens ING, onderzoeksinstituut op het gebied van geschiedenis en cultuur, heeft vanuit het 19-eeuwse schrijfsters project Wikipedia op het netvlies en waar mogelijk wordt Wikipedia geïntegreerd in de activiteiten.

In 2016 werden binnen het kader van het gendergap project 625 artikelen toegevoegd aan Wikipedia.

Wikipedia in de openbare bibliotheek

Wikipedia in de openbare bibliotheek is een gezamenlijk project van Wikimedia Nederland en de openbare bibliotheken om de kwaliteit van Wikipedia te verbeteren en het gebruik ervan te bevorderen. De Wikimedia-gemeenschap en de openbare bibliotheken delen een gezamenlijke visie: het voor iedereen vrij toegankelijk maken van kennis. Wikimedia Nederland, de Koninklijke Bibliotheek en verschillende openbare bibliotheken zijn een pilot-project gestart om te kijken hoe zij samen kunnen werken.

Als eerste activiteit werd er bij vier bibliotheekvestigingen een fotomiddag georganiseerd, waar geïnteresseerden foto's voor [Wikimedia Commons](#) konden maken. De vestigingen hanteerden hierbij ieder een eigen thema, variërend van "de veranderende buurt" (Amsterdam-Noord, OBA Hagedoornplein) tot de "geschiedenis van het Eemkwartier" (Amersfoort, Eemhuis).

Na evaluatie van de pilot werd besloten het project voort te zetten. Doelstelling van het project is de ontwikkeling van een "activiteiten-menukaart" aan de hand waarvan de bibliotheken zelfstandig activiteiten rondom Wikimedia kunnen organiseren.

Inmiddels maken ook andere bibliotheken plannen om met Wikimedia aan de slag te gaan of hebben dat al gedaan. Een overzicht:

- Bibliotheek Hengelo is in december begonnen met een [Wikikring Twente](#): Wikipedianen en andere geïnteresseerden komen één keer per maand bij elkaar om op Wikipedia over Twentse onderwerpen te schrijven.
- Het Eemhuis in Amersfoort organiseert al langer activiteiten rond Wikipedia. Als onderdeel daarvan organiseerden zij in oktober een [cursus Wikipedia en Wikimedia](#).

Samenwerking met kennis- en erfgoedinstellingen

Olaf Janssen, KB, nationale bibliotheek

Als nationale bibliotheek gelooft de KB dat vrije toegang tot het geschreven woord onmisbaar is om Nederland vaardiger, slimmer en creatiever te maken. Wikipedia is daarom een vanzelfsprekende samenwerkingspartner voor ons.

Wikimedia Nederland werkt nauw samen met met culturele instellingen als archieven, bibliotheken en musea. Wikimedia Nederland motiveert en begeleidt de instellingen in het bijdragen van kennis, coördineert contentdonaties en biedt ondersteuning bij werving en begeleiding van Wikipedians-in-Residence.

Musea en archieven die structureel samenwerking zoeken met Wikipedia en andere projecten van Wikimedia kunnen kiezen voor het (tijdelijk) in dienst nemen van een zogenaamde Wikipedian-in-Residence (WiR), ook wel huis-Wikipediaan. Een Wikipedian-in-Residence werkt zelf niet of nauwelijks aan artikelen, maar is bijvoorbeeld bezig met het organiseren van contentdonaties en workshops voor medewerkers. Belangrijker nog: ze fungeren als ambassadeur voor open kennis binnen de organisatie.

Wikimedia adviseerde en begeleidde in 2016 succesvol de aanstelling van twee WiRs van subsidie-aanvraag tot en met in dienst name door de instelling. Bij Soorten.nl is de WiR halverwege het jaar gestart en bij Coöperatie Erfgoed Gelderland start de WiR begin 2017. We zijn in gesprek met UNESCO, ook daar is de intentie om in 2017 een WiR aan te stellen.

Wikimedia Nederland coördineerde in 2016 donaties van beelden, geluiden en data door instellingen waaronder Koninklijke Bibliotheek, KNNV, De Hortus Leiden, Nationaal Archief, Ecomare, Erfgoed Leiden en omstreken, Afrika-Studiecentrum Leiden en Nationaal Museum van Wereldculturen. Dankzij de donaties zijn artikelen geschreven of verrijkt met de gedoneerde bestanden en wordt informatie gedeeld en verspreid. Een overzicht van alle donaties treft u in de bijlage bij dit jaarverslag.

Edwin Klijn, NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies, programmamanager Netwerk Oorlogsbronnen

Wikipedia is voor ons een hele belangrijke partner, die samen met ons ervoor zorgt dat onze thema's – Tweede Wereldoorlog, Holocaust, genocide en grootschalig geweld – blijvend een groot publiek van belangstellenden bereiken.

Beelddonaties: Van collectie naar publicatie

Het Afrika Studie Centrum van Universiteit Leiden beschikt over foto's en dia's die door professor Roel Continho zijn gemaakt tijdens zijn werk als tropenarts in Guinee-Bissau en Senegal in 1973 en 1974. De collectie bevat beelden van het dagelijks leven, ziekenhuizen, PAIGC soldaten en wapens en foto's van de eerste president (Luís Cabral) en de minister-president (Francisco Mendes) van Guinee-Bissau.

Op initiatief van het Afrika Studie Centrum, zijn deze foto's gedigitaliseerd en voorzien van data ter voorbereiding van de donatie aan Wikimedia Commons. Een ervaren vrijwilliger zorgde voor de upload.

De foto's zijn nu beschikbaar voor hergebruik op Wikipedia. Van de 755 foto's zijn er op dit moment 55 foto's gebruikt op totaal 19 Wikimedia projecten: in 16 taalversies van Wikipedia, op Wikidata en op 2 Wiki's van de Wikimedia Foundation.

afbeelding: overzicht van hergebruik van beeld foto Chico Mendes op 7 Wikipedia taalversies en Wikidata link.

[ChicoMendes.tiff](#)
used 12x

ca.wikipedia	Francisco Mendes Primer ministre de Guinea Bissau
de.wikipedia	Francisco Mendes
el.wikipedia	Φρανσίσκο Μέντες
en.wikipedia	List of Prime Ministers of Guinea-Bissau Francisco Mendes
ja.wikipedia	ギニアビサウの首相 フランシスコ・メンデス
pt.wikipedia	Chico Té
tr.wikipedia	Gine-Bissau başbakanları listesi Francisco Mendes
wikidata.wikipedia	Q1389769

Onderzoek kwaliteit en dekking van de Nederlandstalige Wikipedia

Omdat de gemeenschap heeft aangegeven behoefte te hebben aan een onderzoek naar de inhoudelijke kwaliteit en dekking van de Nederlandstalige Wikipedia, willen we zo'n onderzoek gaan ontwikkelen. De Wikimedia Foundation heeft een afdeling die dergelijke onderzoeken uitvoert. We zijn met hen in gesprek.

5. Media

Redacties van radio, kranten, nieuwswebsites en televisie besteedden in 2016 meer dan 75 keer aandacht aan de ontwikkelingen rondom Wikipedia en Wikimedia.

Op 15 januari 2016 bestond Wikipedia 15 jaar. Dit jubileum trok aandacht van landelijke media. Wikipedianen werden geïnterviewd voor onder andere het AD, Radio 1, Nu.nl. Het NOS journaal maakte een item over Wikipedia en liet Wikipedianen aan het woord. Het jubileum van de Nederlandstalige Wikipedia in juni zorgde wederom voor de nodige persaandacht.

In maart organiseerde de gendergap werkgroep activiteiten rondom Internationale Vrouwendag. De Volkskrant publiceerde naar aanleiding hiervan het artikel 'Mister Wikipedia werkt hard aan zijn vrouwelijke kant'. Ook de radio besteedde aandacht aan gendergap op NPO 1 en Radio 4.

Gedurende het jaar werden onder andere de contentdonatie van Museum het Catharijneconvent, de opening van de schrijfweken cultureel erfgoed door minister Bussemaker en de Wikimedia Conferentie Nederland opgepikt.

In de zomer van 2016 leggen vrijwilligers Taketa en Romaine contact met minister Bussemaker van OCW en vragen of zij bereid is om de door hen georganiseerde Wikipedia thema-weken over cultureel erfgoed te openen. Het antwoord is positief. Het zal gebeuren tijdens een persmoment voorafgaand aan start van de Conferentie Digitalisering Cultureel Erfgoed in het Europegebouw in Amsterdam. Een dergelijk persmoment vergt intensieve afstemming binnen een kort tijdsbestek tussen OCW, pers en de vrijwilligers. Op verzoek van de vrijwilligers begeleidt een kantoormedewerker van Wikimedia Nederland dit proces. Op 29 juni is het officiële moment van opening, de minister opent de schrijfweken met publicatie van het door haar geschreven lemma *'Stilleven met kazen, amandelen en krakelingen'*

6. Fondsenwerving en donaties in 2016

Fondsenwerving in 2016

Wikimedia Nederland heeft in 2016 actief gewerkt aan het werven van extra fondsen voor activiteiten. In samenwerking met respectievelijk Soorten.nl en Cooperatie Erfgoed Gelderland werd financiering gerealiseerd voor de aanstelling van twee Wikipedians-In-Residence.

Van Netwerk Digitaal Erfgoed ontvingen we € 16.000,- voor het ontwikkelen van een online platform om digitaal erfgoed te delen met de internationale Wikimedia-beweging.

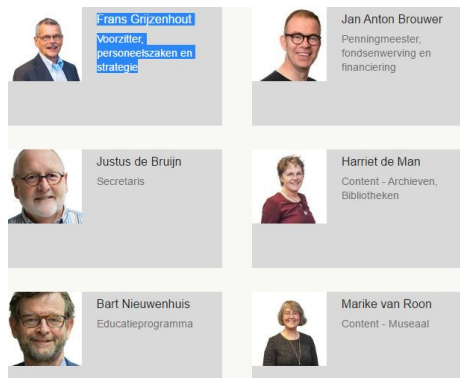
Aanvragen voor subsidies voor activiteiten ter herdenking van 100 jaar vrouwenkiesrecht en voor de ontwikkeling van een e-learning module online omgangsvormen waren helaas niet succesvol.

Strategie Fondsenwerving Wikimedia Nederland

Wikimedia Nederland begon in 2016 met de ontwikkeling van strategie voor structurele fondsenwerving. Samen met het bureau Van Dooren Advies hebben we gekeken naar de mogelijkheden van fondsenwerving voor Wikimedia Nederland. Van Dooren Advies heeft verschillende mogelijkheden op een rij gezet. Op 26 november was er in Utrecht een een bijeenkomst waar leden en vrijwilligers feedback gaven op het voorstel, en bespraken welke mogelijkheden het beste bij Wikimedia Nederland pasten. In 2017 werken wij verder aan deze strategie.

7. De Vereniging

Bestuur Wikimedia Nederland

Frans Grijzenhout https://commons.wikimedia.org/wiki/File:WCN2016_KJB_7435.png

Jan Anton Brouwer - foto via Sindy

Justus d Bruijn https://commons.wikimedia.org/wiki/File:WCN2015_Margreet_van_Dijk-2001.png

Harriet de Man https://commons.wikimedia.org/wiki/File:WCN2016_KJB_7465.png

Bart Nieuwenhuis: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:WCN2015_Margreet_van_Dijk-1971.png

Marike van Roon https://commons.wikimedia.org/wiki/File:WCN2016_KJB_7477.png

Afgetreden bestuurslid per 20 mei 2016: Ad Huikeshoven, portefeuille Internationale zaken, Community

Kantoor

Op het kantoor van Wikimedia Nederland werkten op 31 december 2016 zes medewerkers:

- Sandra Rientjes, Directeur
- Arne Wossink, Projectleider
- Elisabeth Wiessner, Projectleider (met ingang van 1 januari 2017 uit dienst)
- Denise Jansen, Medewerker communicatie en community support
- Sindy Meijer, Medewerker communicatie en community support
- Astrid van den Hengel, Medewerker financiële administratie en office management

Uit dienst

- Jolanda Adelaar, Medewerker financiële administratie en office management

Tijdelijke medewerkers op projectbasis

- Sandra Fauconnier - vervanging Elisabeth Wiessner tijdens ouderschapsverlof

Omdat de meeste medewerkers een parttime aanstelling hebben komt het totale personeelsbestand per 31 december op 4 fte.

Salariskosten directeur: € 55.337.

8. Toekomstige ontwikkelingen

In 2016 bepaalden we de basis voor de jaarplannen van de Vereniging Wikimedia Nederland de komende vier jaar in de [Strategie 2017 - 2020](#). Om optimaal invulling te kunnen geven aan de missie zal Wikimedia Nederland de komende jaren een koers varen die in gelijke mate recht doet aan de belangen van bewerkers, van kennishoudende instellingen en van lezers. Onder kennishoudende instellingen verstaan we elke organisatie die bereid is om kennis, data of collecties te delen via de Wikimedia projecten.

Wat willen we bereiken voor 2020?

Elan rond de vrije kennis projecten van de Wikimedia-beweging, in een open community die bruist van positieve energie en in samenwerking met een breed spectrum aan samenwerkingspartners.

Dit gaan we bereiken door te werken aan:

- Bevorderen vrije kennis
- Relatie met de lezers
- Ondersteunen bewerkers
- Vernieuwing inhoud

Verhouding uitgaven staf - content - projecten blijft ongeveer gelijk aan huidige verdeling. Er wordt geen uitbreiding van het kantoor / de staf voorzien. Voor komende jaren continueren we het bestaande beleid: een kleine staf met flexibele schil van medewerkers die kan worden ingehuurd op projectbasis.

Fondsenwerving

Wikimedia Nederland krijgt een groot deel van haar financiering van de Wikimedia Foundation. Het streven is om ook andere financieringsbronnen te gaan aanboren. Om minder afhankelijk te worden van deze inkomstenbron willen we de komende jaren de inkomsten uit andere bronnen verhogen. Dit realiseren we door projectfinanciering door subsidies van fondsen verder uit te breiden het werven van grotere donaties. De onafhankelijkheid van de Wikimedia-projecten moet altijd gewaarborgd zijn. Dat is het leidende criterium bij het aanvragen van projectfinanciering en het werven van donaties. Ook moet de relatie met de financier geen afbreukrisico vormen voor de reputatie van Wikimedia Nederland of de Wikimedia-projecten.

Vereniging Wikimedia Nederland (KvK registratie 17189036) is statutair gevestigd te Eindhoven en houdt kantoor op Mariaplaats 3, 3511 LH te Utrecht.

Bijlage [Wikimedia in Cijfers / Realisatie](#)